

Stanovisko hlavného kontrolóra
k záverečnému účtu mesta Nitra za rok 2020

V zmysle § 18f odst.1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu mesta Nitra za rok 2020 pred jeho schválením.

Stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu záverečného účtu je zamerané najmä na posúdenie súladu obsahu spracovaného návrhu záverečného účtu s príslušným právnym predpisom a na posúdenie súladu hospodárenia mesta s príslušnými právnymi normami.

Stanovisko k návrhu záverečného účtu za rok 2020 som vypracovala na základe spracovaného materiálu „Návrh záverečného účtu Mesta Nitra za rok 2020“ a ostatných dostupných materiálov.

A. Východiská spracovania odborného stanoviska k návrhu záverečného účtu

Návrh záverečného účtu mesta Nitra za rok 2020 je predložený na prerokovanie do mestského zastupiteľstva v zákonne stanovenej lehote.

1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh záverečného účtu mesta Nitra za rok 2020 je spracovaný v súlade so zákonom č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta

Návrh záverečného účtu bol verejne sprístupnený na úradnej tabuli a internetovej stránke mesta v zákonom stanovenej lehote, t.j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 odst.2 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p. a v súlade s § 16 ods.9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

3. Dodržanie povinnosti auditu zo strany mesta

V zmysle § 16 odst.3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je mesto povinné si dať overiť účtovnú závierku a dodržiavanie ostatných povinností hospodárenia. Táto povinnosť bola splnená, správa nezávislého audítora bola mestu doručená.

4. Metodická správnosť predloženého návrhu záverečného účtu

Predložený návrh záverečného účtu obsahuje povinné náležitosti podľa § 16 ods.5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a to:

- a) Údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou
- b) Bilanciu aktív a pasív
- c) Prehľad o stave a vývoji dlhu
- d) Údaje o hospodárení príspevkových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta
- e) Prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 odst.4 v členení podľa jednotlivých príjemcov
- f) Údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti

g) Hodnotenie plnenia programov mesta

Údaje o plnení rozpočtu sú spracované podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42 vrátane dodatkov, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy.

B. Zostavenie návrhu záverečného účtu

Mesto pri zostavení návrhu záverečného účtu postupovalo podľa § 16 odst.1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do záverečného účtu. V súlade s § 16 odst.2 mesto finančne usporiadalo svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám, ktorým poskytlo prostriedky svojho rozpočtu, ďalej usporiadalo finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu.

1. Rozpočtové hospodárenie mesta v roku 2020

Rozpočet mesta Nitry na rok 2020 bol schválený Mestským zastupiteľstvom v Nitre uzn. č.386/2019 - MZ dňa 12.12.2019 ako vyrovnaný, pričom príjmy a výdavky rozpočtu vrátane rozpočtových organizácií boli schválené v objeme 73 759 640 €.

V zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet mesta na rok 2020 zostavený v členení na:

- a) bežný rozpočet
- b) kapitálový rozpočet
- c) finančné operácie

Schválený rozpočet bol v priebehu rozpočtového roka 2020 zmenený niekoľkými rozpočtovými opatreniami v súlade s Rozpočtovými pravidlami Mesta Nitry. Rozpočet po zmenách bol vyrovnaný a k 31.12.2020 dosiahol objem v príjmovej a výdavkovej časti čiastku 98 660 728 €. Najvýraznejšia zmena rozpočtu nastala po zapojení príjmových finančných operácií do rozpočtu mesta a to konkrétne zapojenie zostatku prostriedkov z predchádzajúcich rokov vo výške 608 940 €, prevod prostriedkov z rezervného fondu vo výške 2 344 030 €, plánované prijatie bankových úverov vo výške 12 500 000 € (vrátane kontokorentného úveru vo výške 5 mil.€) a plánované prijatie úverov ŠFRB a návratnej finančnej výpomoci v celkovej výške 3 190 490 €. Z týchto finančných prostriedkov boli realizované hlavne investičné akcie mesta, resp. nevyčerpané účelovo viazané prostriedky v rozpočte 2020 boli presunuté do rozpočtu 2021.

Z analýzy rozpočtového hospodárenia vyplýva, že mesto Nitra skončilo rozpočtové hospodárenie v roku 2020 nasledovne:

- a) v bežnom rozpočte dosiahlo prebytok vo výške + 8 729 848,39 €
- b) v kapitálovom rozpočte dosiahlo schodok vo výške - 5 920 856,89 €
- c) vo finančných operáciách dosiahlo zostatok + 5 369 256,33 €
- d) rozdiel medzi príjmami a výdavkami bežného a kapitálového rozpočtu predstavuje prebytok + 2 808 991,50 €.

Celkový výsledok rozpočtového hospodárenia mesta za rok 2020 po započítaní finančných operácií je + 8 178 247,83 €.

Treba však zdôrazniť, že v prebytku rozpočtu sú započítané aj nevyčerpané účelové prostriedky z minulých rokov vo výške **1 516 474,22 €**, ktoré možno použiť iba na účel, na ktorý boli poskytnuté. Podľa § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ak je možné použiť v rozpočtovom roku nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku, tieto nevyčerpané prostriedky sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu z tohto prebytku vylučujú.

Rozdiel medzi celkovým výsledkom rozpočtového hospodárenia a nevyčerpanými účelovými prostriedkami z minulých rokov vo výške **6 661 773,61 €** odporúčam použiť v roku 2021 najmä na úhradu výdavkov, ktorých krytie je v rozpočte roku 2021 naplánované z kontokorentného úveru vo výške 4 236 600 a na financovanie investičných akcií mesta (kapitálových výdavkov).

V zmysle § 15 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je obec povinná vytvárať rezervný fond najmenej vo výške 10% z prebytku bežného a kapitálového rozpočtu zníženého o nevyčerpané účelové prostriedky z minulých rokov. Podľa návrhu na uznesenie spracovateľ navrhuje odvieť do rezervného fondu prebytok rozpočtu v plnej výške znížený o nevyčerpané účelové prostriedky z minulých rokov t.j. **1 292 517,28 €**.

Súčasťou záverečného účtu je aj výsledok hospodárenia príspevkovej organizácie mesta SZSS za rok 2020, ktorý bude preúčtovaný v zmysle novely zákona č.523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v z.n.p.

V rámci rozboru hospodárskej činnosti príspevkovej organizácie Kreatívne centrum je uvedené, že v roku 2020 organizácia nedisponovala žiadnymi finančnými prostriedkami, čiže nevykonávala žiadnu hospodársku činnosť. V tejto súvislosti upozorňujem na ustanovenie §21 zákona č.523/2004 Z.z., podľa ktorého je zriaďovateľ povinný zrušiť príspevkovú organizáciu, ak zistí, že organizácia nespĺňa podmienky podľa odst.3 uvedeného § t.j. neplní úlohy obce. Podľa vyhodnotenia rozpočtu mesta za rok 2020 je zrejmé, že úlohy Kreatívneho centra plnil Mestský úrad.

2. Plnenie príjmovej časti rozpočtu

Príjmy bežného rozpočtu boli naplnené vo výške **77 872 628 €** (vrátane príjmov škôl a CVC), čo predstavuje 100,12 % plnenie. Bežné príjmy zahŕňajú hlavne daňové príjmy, nedaňové príjmy (napr. príjmy z vlastníctva) a transfery. Medziročný nárast oproti roku 2019 o cca 8,65 % je hlavne z dôvodu zvýšeného príjmu z miestnych daní a poplatkov, čo je prejavom zvýšenia sadzieb dane z nehnuteľností a poplatku za komunálne odpady.

Výnos dane z príjmov fyzických osôb (podielové dane) bol v roku 2020 nižší oproti roku 2019 o 480 tis. €. Pokles toho príjmu bol zapríčinený krízou spôsobenou mimoriadnou situáciou v dôsledku pandémie COVID -19. Na základe uznesenia vlády SR č.494 z 12.8.2020 mesto Nitra prijalo od MF SR návratnú finančnú výpomoc v celkovej výške 1 834 157 € na výkon samosprávnych pôsobností ako kompenzáciu výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020.

Pozitívne hodnotím, že bežný rozpočet mesta v príjmovej časti bol aj po zmenách rozpočtu reálne nastavený, v priebehu roku mesto rozpočtovými opatreniami zabezpečilo stabilitu bežného rozpočtu, čím bolo zabezpečené počas roka vyrovnané hospodárenie a mesto aj napriek kríze spôsobenej mimoriadnou situáciou v dôsledku pandémie nezaznamenalo výrazný výkyv vo financovaní plánovaných výdavkov. Zároveň mesto v roku 2020 dodržalo vyrovnanosť bežného rozpočtu, čím bola splnená zákonná podmienka.

Plnenie príjmov bežného rozpočtu mesta Nitry v porovnaní r. 2019 a r. 2020:

Názov položky	Plnenie 2019	Plnenie 2020	Index (%)
Dane z príjmov fyzickej osoby	33 721 788	33 241 585	98,57
Daň z nehnuteľností	9 875 405	11 793 964	119,43
Dane za špecifické služby	3 742 461	5 311 240	141,92
Iné dane za tovary a služby	782	249	0,32
Príjmy z podnikania	412 119	366 477	88,93
Príjmy z vlastníctva	2 821 083	3 411 690	120,94
Administratívne poplatky	249 669	213 001	85,31
Pokuty, penále a iné sankcie	166 751	157 605	94,52
Poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja a služieb	2 245 329	1 905 021	84,84
Ďalšie administratívne a iné poplatky a platby	1 863	2 175	116,75
Ostatné príjmy	1 156 556	629 421	54,42
Granty	15 420	14 120	91,57
Transfery v rámci verejnej správy	15 304 439	19 337 242	126,35
Zahraničné granty	17 187	84 630	492,41
Príjmy rozpočtových organizácií	1 938 351	1 404 202	72,44

Príjmy kapitálového rozpočtu boli naplnené vo výške 2 122 778 €, čo predstavuje 99,26 % plnenie. Jedná sa o príjmy z predaja majetku (podrobná informácia o predajoch je uvedená v prílohe ZÚ) a o príjmy zo štátneho rozpočtu účelovo určené hlavne na realizáciu projektov.

Plnenie príjmov kapitálového rozpočtu mesta Nitry v porovnaní r. 2019 a r. 2020:

Názov položky	Plnenie 2019	Plnenie 2020	Index (%)
Príjem z predaja kapitálových aktív	322 653	322 959	100,09
Príjem z predaja pozemkov a nehmotných aktív	348 418	98 099	28,16
Granty	10 000	-	
Transfery v rámci verejnej správy	2 986 898	1 701 719	56,97

3. Plnenie výdavkovej časti rozpočtu

Výdavky bežného rozpočtu boli vyčerpané vo výške **69 142 780 €** (vrátane rozpočtových organizácií), čo predstavuje 93,76 % plnenie.

Výdavky kapitálového rozpočtu boli čerpané vo výške **8 043 635 €** (vrátane rozpočtových organizácií), čo predstavuje 62,23 % plnenie oproti schváleným výdavkom kapitálového rozpočtu. Dôvodom je nízke čerpanie rozpočtu odboru investičnej výstavby a rozvoja (51,1 %) zapríčinené nezrealizovaním niektorých investičných akcií schválených v rozpočte mesta

na rok 2020. Výdavky kapitálového rozpočtu boli hradené z okrem kapitálových príjmov aj výdavkovými finančnými operáciami (úvery, rezervný fond).

Informácie o hospodárení rozpočtových organizácií (škôl a CVČ) sú uvedené v záverečnom účte formou zúčtovania prostriedkov poskytnutých na bežné a kapitálové výdavky, čo poskytuje verný obraz o skutočnostiach ako napr. informácia o financovaní prenesených kompetencií v rozdelení na normatívne a nenormatívne výdavky v podrobnom členení a tiež údaj o výške dotácií od zriaďovateľa na originálne kompetencie a dofinancovanie ZŠ, ďalej údaje o poskytnutých dotáciách z ÚPSVaR a dotáciách na rôzne projekty. Záverečný účet ďalej obsahuje informáciu o plnení vlastných rozpočtových príjmov rozpočtových organizácií a ich konkrétne použitie. Rozpočtové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta hospodárili v roku 2020 s rozpočtami vlastných príjmov vo výške 1 607 084 € a s rozpočtami výdavkov vo výške 21 886 126 €. Vlastné príjmy dosiahli vo výške 1 404 202 € a čerpali výdavky vo výške 21 592 269 €.

Podľa údajov záverečného účtu vyplýva, že mesto v roku 2020 dofinancovalo dotáciou na prevádzku vo výške 293 058 € - 3 základné školy (ZŠ Novozámocká, ZŠ Sčasného, ZŠ Krčméryho), nakoľko finančné prostriedky poskytnuté zo ŠR na prenesené kompetencie na chod týchto škôl nepostačujú.

Mesto Nitra finančne usporiadalo ku koncu roka svoje hospodárenie vo vzťahu k rozpočtovým organizáciám v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta podľa § 16 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Rozpočtové organizácie odvedli ku koncu roka na účet mesta nevyčerpané finančné prostriedky vo výške 516 901,57 €. Jedná sa hlavne o finančné prostriedky školského stravovania určené na nákup potravín, ktoré sa použijú v roku 2021.

Z údajov záverečného účtu mesta a vyhodnotenia plnenia rozpočtu Správy zariadení sociálnych služieb je zrejmé, že mesto nevyčerpalo dotácie zo štátneho rozpočtu na zariadenia sociálnych služieb v plnej výške a v priebehu roka vrátilo nevyčerpanú dotáciu za neobsadené lôžka v ZpS Zobor, v útulkoch a za neobsadené miesta v denných stacionároch, takže vrátené finančné prostriedky bolo mesto nútené vyfinancovať z vlastných zdrojov.

Z vyhodnotenia rozpočtu Správy zariadení sociálnych služieb vyplýva, že organizácia dosiahla prebytok (zostatok prostriedkov) z hlavnej a podnikateľskej činnosti vo výške 147 586 €, čo súhlasí so stavom peňažných prostriedkov na bankových účtoch a pokladniciach k 31.12.2020, t.j. po dôkladnej kontrole sa odstránil nedostatok z minulých rokov.

Poskytnutý kapitálový transfer z rozpočtu mesta vo výške 5 000 € organizácia z dôvodu protiepidemiologických opatrení nepoužila a plánuje ho použiť v roku 2021.

Súčasťou záverečného účtu je informácia o hospodárení s peňažnými fondmi mesta k 31.12.2020. Mesto Nitra má v zmysle § 15 zákona č.583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vytvorené 2 fondy: rezervný fond a fond mobility. Rezervný fond bol vytvorený z prebytku rozpočtu 2019 a jeho použitie bolo schválené uzneseniami MZ. Fond mobility sa v roku 2020 nevytváral a jeho zostatok k 31.12.2020 bol nulový.

Tvorba a použitie ostatných fondov (fond mestského rozvoja, fond prevádzky, údržby a opráv, finančná náhrada za výrub drevín) sú upravené v osobitných predpisoch, ich zostatky sú v záverečnom účte uvedené.

4. Plnenie finančných operácií

Príjmové finančné operácie zahŕňajú prostriedky z predchádzajúcich rokov (účelovo určené prostriedky) vo výške 608 940 €, prevody prostriedkov z fondov podľa skutočného čerpania vo výške 2 344 028 €, skutočné čerpanie úverov vrátane úveru ŠFRB vo výške 7 532 620 € a návratnú finančnú výpomoc z MF SR vo výške 1 834 157 €. Kontokorentný úver schválený mestským zastupiteľstvom vo výške 5 mil. € na vykrytie prechodného nedostatku zdrojov mesta nebol čerpaný, nakoľko počas roka takáto potreba nevznikla.

Návratná finančná výpomoc poskytnutá Nitrianskej investičnej spoločnosti s.r.o. na základe uznesenia mestského zastupiteľstva vo výške 100 000 € na preklopenie časového nesúladu úhrad nebola vrátená, pričom spoločnosť bola povinná vrátiť mestu túto finančnú výpomoc do 30.11.2020.

Výdavkové finančné operácie zahŕňajú splátky istín z úverov vrátane ŠFRB prijatých v období od roku 2013 v celkovej výške 6 950 489 € (viď. tabuľka ZÚ - prehľad o stave a vývoji dlhu mesta k 31.12.2020).

5. Bilancia aktív a pasív

Celková hodnota majetku mesta k 31.12.2020 (v netto hodnote) po zohľadnení opravných položiek bola **277 471 078,03 €** (vrátane majetku odovzdaného do správy rozpočtovým organizáciám a príspevkovej organizácii). Najvyšší podiel na hodnote majetku mesta má dlhodobý hmotný majetok v objeme 199 579 686,59 €.

Mesto Nitra eviduje vysoký stav nedokončených investícií – účet 042 Obstaranie dlhodobého hmotného majetku v brutto hodnote 16 137 393,03 €. Na tento nežiaduci stav dlhodobo upozorňuje aj audítorská spoločnosť, pričom v Správe nezávislého audítora o overení riadnej individuálnej účtovnej závierky k 31.12.2020 sa uvádza, že nesprávne vykazovanie už používaného majetku ako nedokončené investície identifikovali medzi rizikami. V roku 2019 bola útvárom hlavného kontrolóra vykonaná kontrola stavu nedokončených investícií evidovaných na účte 042, ktorej výsledkom boli nedostatky vážneho charakteru ovplyvňujúce priamo účtovný výsledok hospodárenia mesta. Kontrolou bolo zistené, že množstvo investícií nie je zaradené do užívania aj napriek tomu, že sa v skutočnosti v reálnom živote užívajú, čo má za následok, že takéto investície nemajú zostavený odpisový plán, t.j. mesto nezaradené ale užítané investície neodpisuje, čo priamo ovplyvňuje výšku nákladov mesta. Z časti tento nedostatok je eliminovaný tvorbou opravných položiek, avšak v žiadnom prípade tento spôsob účtovania nemôže dlhodobo nahrádzať zákonný a vnútornými predpismi upravený spôsob zaradovania majetku do užívania. Vysoký stav nedokončených investícií na účte 042, z ktorých značnú časť verejnosť využíva narúša princíp verného a pravdivého obrazu o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva mesta. Ku kontrolným zisteniam boli prijaté opatrenia na nápravu nedostatkov, ktoré sú plnené iba z časti, o čom svedčí pomalé znižovanie stavu nedokončených investícií.

5.1. Bilancia pohľadávok

Zo záverečného účtu a súvahy vyplýva, že stav krátkodobých pohľadávok Mesta Nitry k 31.12.2020 v brutto hodnote je vo výške **7 891 001 €**, z toho daňové 4 447 814 € a nedaňové vrátane poplatku za komunálny odpad 2 960 422 €.

Zo záverečnej správy z inventarizácie majetku Mesta Nitry k 31.12.2020 vyplýva, že mesto vytvorilo opravné položky k pohľadávkam daňovým vo výške 2 862 543 € a k pohľadávkam nedaňovým vo výške 1 034 547 €. Na základe vyjadrenia referátu právneho a vymáhania pohľadávok sa jedná o pohľadávky voči dlžníkom v konkurznom a reštrukturalizačnom konaní,

resp. o nepremlčané pohľadávky, pri ktorých je riziko, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí. Keďže je vysoký predpoklad, že tieto pohľadávky nebudú mestu uhradené, tvorba opravných položiek k pohľadávkam je opodstatnená, čím si mesto v netto hodnote pohľadávok upravuje realnosť aktív.

5.2. Bilancia záväzkov, stavu a vývoja dlhu

Dlhodobé záväzky mesta k 31.12.2020 (bez bankových úverov) dosiahli výšku **6 504 744 €**. Jedná sa o záväzky s dobou splatnosti dlhšou ako 1 rok a v uvedenej sume sú zaúčtované najmä nesplatené úvery voči ŠFRB (5 840 804 €), záväzky za preinvestované prostriedky na mestských objektoch – zápočty (119 054,92 €), prijaté zábezpeky na byty (470 588 €) a zostatok sociálneho fondu (70 206 €).

V krátkodobých záväzkoch (**3 936 496 €**) sú zahrnuté najmä záväzky voči dodávateľom vo výške 1 729 639 €, záväzky z úverov ŠFRB splatné do jedného roka (462 335 €), mzdové záväzky (1 325 925 €).

Stav záväzkov z bankových úverov k 31.12.2020 resp. k 1.1.2021 bol vo výške **19 298 747 €**, čo predstavuje dlh mesta **24,78 %** zo skutočných bežných príjmov mesta dosiahnutých v roku 2020, čím je dodržané pravidlo podľa § 17 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy pri používaní návratných zdrojov financovania. Do uvedenej sumy nie sú započítané úvery zo Štátneho fondu rozvoja bývania, ktoré sa splácajú vo forme časti nájomného od nájomníkov bytov.

Prehľad o stave a vývoji dlhu mesta k 31.12.2020 je uvedený v záverečnom účte na str.150.

6. Podnikateľská činnosť

Podnikateľskú činnosť mesto vykonáva na základe živnostenského oprávnenia a spočíva v predaji propagačných materiálov a sprievodcovských službách na prevádzke TIC, v predaji služieb Strediskom mestských služieb a v Školiacom stredisku Mestskej polície.

Podľa prehľadu nákladov a výnosov je podnikateľská činnosť mesta prakticky vyrovnaná, t.j. náklady sú kryté výnosmi (výsledok hospodárenia z PČ 146,63 €).

Podnikateľskú činnosť vykonáva aj príspevková organizácia zriadená mestom Správa zariadení sociálnych služieb. Organizácia v roku 2020 vykázala z podnikateľskej činnosti zisk 278,29 €. Výsledok hospodárenia príspevkovej organizácie po zdanení je potrebné preúčtovať v zmysle Metodického usmernenia č. MF/020324/2020-352 o účtovaní výsledku hospodárenia v príspevkových organizáciách.

7. Hodnotenie programov rozpočtu

Programové rozpočtovanie je vo všeobecnosti systém založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov samosprávy v nadväznosti na ich priority a alokovanie disponibilných rozpočtových zdrojov do programov, s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladania rozpočtových prostriedkov. Programové rozpočtovanie je systém plánovania, rozpočtovania a hodnotenia, ktorý kladie dôraz na vzťah medzi verejnými rozpočtovými zdrojmi a očakávanými (plánovanými) výstupmi a výsledkami realizovaných činností, ktoré sú financované z rozpočtu subjektu samosprávy.

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet mesta na rok 2020 zostavený v programovej štruktúre, t.j. výdavky rozpočtu mesta boli alokované do príslušných programov, ktoré sa vnútorne členia na podprogramy a prvky. Každý program, ktorý predstavuje súhrn aktivít má definovaný svoj zámer a cieľ, pričom zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok dlhodobého plnenia príslušných cieľov a cieľ sa monitoruje

a hodnotí merateľným ukazovateľom. Hodnotenie programov v návrhu záverečného účtu je na úrovni slovného zdôvodnenia plnenia merateľných ukazovateľov.

Plnenie rozpočtu v programovej štruktúre (v eurách)				
Kód	Názov programu	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť k 31.12.2020
001	Plánovanie, manažment a kontrola	99 320	353 484	164 502
002	Propagácia a marketing	368 200	434 630	255 862
003	Interné služby	9 355 390	13 777 461	8 430 294
004	Služby občanom	141 400	745 939	668 619
005	Bezpečnosť	2 436 140	2 431 889	2 178 236
006	Odpadové hospodárstvo	4 813 000	5 310 039	5 224 533
007	Komunikácie	2 070 400	6 434 416	4 840 636
008	Doprava	5 880 000	8 066 993	7 051 103
009	Vzdelávanie	29 174 060	36 151 537	34 615 382
010	Šport	2 628 530	3 239 214	3 081 730
011	Kultúra	450 000	329 067	245 915
012	Prostredie pre život	2 115 800	2 150 772	2 144 475
013	Sociálne služby	3 415 360	3 817 257	3 791 759
014	Bývanie	1 295 300	2 852 007	1 029 866
015	Projekty pre regionálny rozvoj	1 093 420	4 770 355	3 814 328
016	Administratíva a ľudské zdroje	8 423 320	7 795 665	6 850 502

Sumár výdavkov rozpočtu v programovej štruktúre **činí 84 387 744 €, čo je o 250 839 € viac** ako je podľa údajov záverečného účtu skutočné čerpanie výdavkov rozpočtu vrátane výdavkových finančných operácií. Tento rozdiel predstavuje vrátenie finančných zábezpek na verejné obstarávanie, predajné miesta tržnice, nájomné byty, stravné v ZŠS a iné (zaúčtované v programoch 3, 9, 14), ktoré však nie sú skutočnými výdavkami týchto programov. V niektorých programoch uvedená výška čerpania finančných prostriedkov nesúhlasí s textom komentára k monitorovaniu programu, podprogramu, prvku a s textom plnenia cieľa.

Aplikácii programového rozpočtovania sa zo strany MsÚ nevenovala náležitá pozornosť, a napriek spracovaniu hodnotiacej správy plnenia programov za rok 2020 nie sú viditeľné jeho výsledky. Od roku 2009 by už mal byť evidentný výsledok výhod programového rozpočtovania, čo by malo byť zrejme z hodnotenia plnenia programov v širšom rozmere.

Tento efekt a prínos programového rozpočtovania na úrovni mesta podľa môjho názoru nebol dosiahnutý. Z pohľadu súčasných prístupov k tvorbe rozpočtov sa štruktúra javí ako málo transparentná, neumožňuje kvalitné monitorovanie rozpočtových výdavkov a neslúži dostatočne ako nástroj manažovania.

V meste sa stále kladie väčší dôraz na štruktúru rozpočtu výdavkov usporiadaných do rozpočtových kapitol, ktoré v prevažnej časti kopírujú organizačnú štruktúru mestského úradu, pričom sa v niektorých prípadoch stáva, že výdavky, ktoré funkčne a účelom patria do inej kapitoly, sú zaradené do kapitoly, s ktorou funkčne nesúvisia napr. niektoré výdavky Strediska mestských služieb sú zaradené do kapitoly Vnútna správa.

Zároveň pri zmene organizačnej štruktúry MsÚ je nutná zmena rozpočtových kapitol a pokiaľ sa zmena organizačnej štruktúry uskutoční počas roka, zmena kapitol už v schválenom rozpočte je proces komplikovaný.

Proces tvorby rozpočtov a štruktúra rozpočtov miest a obcí Slovenska za posledných 10 rokov prešla svojim vývojom a aj s ohľadom na to, že krajské mestá zostávajú rozpočet už iba

v programovej štruktúre pri dodržaní rozpočtovej ekonomickej klasifikácie, odporúčam v budúcnosti zaoberať sa zmenou štruktúry rozpočtu mesta.

Na základe uvedeného odporúčam v najbližšej budúcnosti zmenu rozpočtových pravidiel, zmeniť vnútornú štruktúru rozpočtu, a podrobnejšie sa začať venovať programovému rozpočtu a tým zefektívniť práce na tvorbe rozpočtu a vyhodnocovania plnenia rozpočtu.

Z Á V E R

Mesto Nitra v roku 2020 hospodáril podľa pravidiel zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, Rozpočtových pravidiel Mesta Nitry a schváleného rozpočtu a údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do záverečného účtu.

Mesto v rámci možností schváleného rozpočtu v roku 2020 zabezpečilo výkon základných samosprávnych funkcií mesta aj funkcií, ktoré vyplývajú z preneseného výkonu štátnej správy.

V zmysle § 16 ods. 2 mesto finančne usporiadalo svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a k osobám, ktorým poskytlo prostriedky z rozpočtu a taktiež usporiadalo finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu.

Návrh záverečného účtu mesta Nitry za rok 2020 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16 ods. 5 uvedeného zákona.

*Vzhľadom na vyššie uvedené odporúčam Mestskému zastupiteľstvu v Nitre
schváliť celoročné hospodárenie bez výhrad.*

v Nitre dňa 19.4.2021

Ing. Darina Keselyová, v.r.
hlavný kontrolór mesta Nitry